

Λατινικά

Τμήματα: Γ' Λυκείου Ανθρωπιστικών Σπουδών

Ημερομηνία: 23-7-2022

A. Κείμενα

1ο απόσπασμα

Ubi Hercules, e somno excitatus, gregem aspexit et partem abesse sensit, perguit ad proximam speluncam; sed postquam boum vestigia foras versa vidit, confusus gregem ex loco infesto amovēre coepit. Sed bovum mugitus ex speluncā auditus Herculem convertit.

2ο απόσπασμα

Gaius Sallustius tradit multos etiam milites Rōmānos in eādem cruentissimā pugnā occisos esse, multos autem graviter vulneratos esse.

3ο απόσπασμα

Tum Camillus, qui diu apud Ardeam in exilio fuerat propter Veientanam praedam non aequo iure divisam, absens dictator est factus; is Gallos iam abeuntes secutus est: quibus interemptis aurum omne recepit. Quod illic appensum civitati nomen dedit:

A1. Να μεταφράσετε το πρώτο (1ο) και τρίτο (3ο) απόσπασμα στο τετράδιό σας.

Μονάδες 20

B. Παρατηρήσεις

B1. Να ελέγξετε την εγκυρότητα των παρακάτω προτάσεων, γράφοντας στο τετράδιό σας δίπλα από κάθε γράμμα την ένδειξη Σ, αν η πρόταση είναι σωστή ή την ένδειξη Λ, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

α. Οι ομοιότητες της λατινικής και της ελληνικής γλώσσας οφείλονται στην κοινή καταγωγή από την Ινδοευρωπαϊκή.

β. Η λατινική γλώσσα ήταν η διάλεκτος των Λατίνων, των κατοίκων της περιοχής του Βατικανού, όπου βρίσκεται και η Ρώμη.

γ. Βασικό χαρακτηριστικό της ρωμαϊκής λογοτεχνίας είναι η στενή συνάφειά της με την ελληνική γλώσσα και γραμματεία.

δ. Σύμφωνα με την περιγραφική διαίρεση της ρωμαϊκής λογοτεχνίας διακρίνονται η δημοκρατική και η αυτοκρατορική εποχή.

ε. Ο Λίβιος Ανδρόνικος μετέφρασε στα Λατινικά τα ομηρικά έπη, χρησιμοποιώντας το δακτυλικό εξάμετρο.

Μονάδες 10

B2. Να αντιστοιχίσετε τις λατινικές λέξεις της Στήλης Α με τις ετυμολογικά συγγενείς λέξεις της Νέας Ελληνικής της Στήλης Β.

Στήλη Α'	Στήλη Β'
I. civitati	α. κομπούζιο
II. graviter	β. πάρτι
III. confusus	γ. βαρύτητα
IV. partem	δ. δικτάτορας
V. dictator	ε. κοίτη

Μονάδες 10

Γ1. α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα:

- **excitātus:** το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα στην άλλη φωνή
- **aspexit:** το δεύτερο ενικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα στην άλλη φωνή
- **sensit:** τη γενική του πληθυντικού αριθμού, του θηλυκού γένους της μετοχής του μέλλοντα
- **pergit:** το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του συντελεσμένου μέλλοντα στην ίδια φωνή
- **versa:** το δεύτερο ενικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα στην άλλη φωνή
- **vidit:** το απαρέμφατο του μέλλοντα στην άλλη φωνή
- **confusus:** το δεύτερο ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρατατικού στην ίδια φωνή
- **occīsos esse:** τον ίδιο τύπο στον ενεστώτα
- **fuerať:** το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του υπερσυντελικού
- **divisam:** την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού, του ουδετέρου γένους της μετοχής του ενεστώτα
- **abeuntes:** το τρίτο ενικό πρόσωπο του παρακειμένου σε οριστική και υποτακτική
- **interemptis:** το απαρέμφατο του παρακειμένου στην άλλη φωνή

Μονάδες 12

Γ1. β. est factus: Να γράψετε τα απαρέμφατα όλων των χρόνων στην άλλη φωνή.

Μονάδες 3

Γ2. α. postquam boum vestigia foras versa vidit: Στην παραπάνω πρόταση να μεταφέρετε τους κλιτούς τύπους στον άλλο αριθμό (όπου αυτό είναι δυνατόν).

Μονάδες 4

Γ2. β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

- **somno:** την κλητική του ίδιου αριθμού
- **gregem:** την ονομαστική του ίδιου αριθμού
- **partem:** τη γενική του άλλου αριθμού
- **loco infesto:** την αιτιατική και στους δύο αριθμούς
- **mugītus:** τη δοτική του ίδιου αριθμού
- **multos milites Rōmānos:** τη γενική του ίδιου αριθμού
- **eādem:** τη γενική του πληθυντικού αριθμού του ίδιου γένους
- **exilio:** την κλητική του ίδιου αριθμού
- **aequo iure:** την ονομαστική του ίδιου αριθμού
- **aurum omne:** την αφαιρετική του ίδιου αριθμού
- **Quod:** τον ίδιο τύπο στον άλλο αριθμό

Μονάδες 11

Δ1. α. Tum Camillus absens dictator est factus (a Gallis): Να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική.

Μονάδες 5

Δ1. β. in exilio: Να δηλώσετε τη σημασία του παραπάνω εμπρόθετου προσδιορισμού και στη συνέχεια να δηλώσετε τις υπόλοιπες επιρρηματικές σημασίες.

Μονάδες 3

Δ1. γ. propter Veientanam praedam: Να δηλώσετε τη σημασία του παραπάνω εμπρόθετου προσδιορισμού και στη συνέχεια να τον αποδώσετε με όλους τους πιθανούς τρόπους.

Μονάδες 5

Δ2. α. Να εντοπίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις μεταξύ των τριών αποσπασμάτων και να επισημάνετε το είδος της καθεμιάς.

Μονάδες 8

Δ2. β. Quod illic appensum civitati nomen dedit: Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 4

Δ2. γ. Μεταξύ των τριών αποσπασμάτων να εντοπίσετε τα ειδικά απαρέμματα, δικαιολογώντας την πτώση του υποκειμένου του καθενός και επισημαίνοντας το αντίστοιχο συντακτικό φαινόμενο.

Μονάδες 5

ΣΠΟΚΛΔΗ